

עומס בדרך ההלכה-קיבוץ גלויות

עליזה לביא

ידיעות אחרונות 24/5/12

שבועות הוא ראש השנה לגיורים. זהו חגה של רות, שהמגילה הנושאת את שמה נקראת בבתי הכנסת ונלמדת בתיקונים רבים, בין היתר משום שזהו היום בו עם ישראל התגייר בעת מתן תורה.

גם "ראש השנה לגרים" מחייב חשבון נפש. ואין די במה שבדקנו ואולי גם עשינו אשתקד. עלינו לשוב, לבדוק ולעשות – במיוחד כשחשבון הנפש בנושא הגיור השנה מלמד, שהמצב לא משתפר.

מספר המוגדרים מבחינה אתנית-דתית כ"אחרים" – לא יהודים ולא ערבים – עלה בשנה היוצאת ב-8,000 והגיע ל-327,000 (הלמ"ס). כלומר עוד 8,000 איש שיהדותם מוטלת בספק (הם נמצאים תחת הטור של "יהודים ואחרים"). המשמעות היא כשלון מהדהד.

ומנגד: פחות מ-2,000 איש התגיירו השנה בישראל. בקצב הזה, יידרשו 160 שנה כדי לסיים את הגיור. אפילו אם נניח שלא כל מי שאינם יהודים רוצים להתגייר, עדיין מדובר במשימה לכמה דורות. אבל בכלל לא בטוח שיהיה מי שיגייר אותם.

נקודת אור חשובה באה בערב יום העצמאות, כאשר בג"ץ קבע שבתי-דין רבניים לא יכולים לפסול גיורים של בתי-הדין לגיור, ורמז שהוא לא יתן את ידו למצב בו רושמי נישואין ימנעו מגרים להירשם. אך האם יהיה די בכך כדי לשנות את הדעה המקובעת – בציבור בכלל ובקרב המתגיירים הפוטנציאליים בפרט – בנוגע ליחס בו עתידים הגרים להיתקל? וחשוב עוד יותר: האם זהו באמת סוף הסיפור, או ששוב יהיה צורך במאבק משפטי מייגע כדי להעניק לגרים זכויות אדם בסיסיות?

ואולי החמור מכל: האדישות הציבורית. פסק דין חשוב זה של בג"ץ ניתן ברגע של שקט תקשורתי – שעות אחדות לפני תום יום הזיכרון וכניסת יום העצמאות. הדברים לא זכו כמעט לשום הד תקשורתי, וכך טושטש לחלוטין לא רק המסר המעשי, אלא גם ובעיקר המסר העקרוני של החלטת השופטים. ובלי דעת קהל תומכת, יתקשו מאוד הגרים החפצים להיכנס לתהליך ולהתמיד בו.

חשוב לדעת: אין מדובר בבעיה פרטית של 327,000 ישראלים. מדובר, ראשית, בבעיה פרטית של מאות אלפי ישראלים נוספים – מי שעשויים להיות בני/בנות זוגם של אותם "אחרים" ולהיתקל בבעיות כאשר ירצו לבנות חיים משותפים. ושנית: מדובר בבעיה לאומית היורדת לשורשה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי, כמדינת קיבוץ גלויות. מדובר בשאלה שבמידה רבה היא זכות קיומה של מדינת ישראל: האם אנו מקבלים בזרועות פתוחות גם אחים מזרע ישראל שגורלם הרחיק אותם מעלינו, או שמא אנו מוכנים לקבל רק את הדומים לנו.

ביותר מדי מקרים נראה, שהתשובה השנייה היא הנכונה. בגילויי גזענות מחליאים כלפי עולי אתיופיה. בהתנשאות ממסדית כלפי עולי בריה"מ-לשעבר. במגזרים בחברה הרוכשים מאגר גנוב של מרשם האוכלוסין כדי לוודא מהו מוצאם של בני זוג אפשריים.

הגרים הם נייר הלקמוס שלנו – כישראלים, כיהודים, כבני אדם. בעודנו מגוללים בהתרגשות את סיפורה של רות, הגיורת שהפכה למודל חיקוי – כדאי שנתגייס כולנו כדי להבטיח שבשנה הבאה המאזן יהיה הרבה יותר טוב.